

ژاک رانسیر
پیترانگلمان

سیاست و زیبایی شناسی

ترجمه اشکان صالحی

فهرست مطالب

۷	پیش‌گفتار مترجم فارسی
۱۱	گفت‌وگوی اول
۵۹	گفت‌وگوی دوم
۹۷	پس‌گفتار پیترا انگلمان

گفت‌و‌گوی اول

پیتر انگلمان: پیشنهاد می‌کنم با صحبت درباره کار فکری‌تان شروع کنیم، کاری که با آلتوسر شروع شد و رهیافتی ساختارگرا را به دنبال داشت، هرچند شما زود از آن فاصله گرفتید. می‌توانید دغدغه سیاسی‌تان را توصیف کنید و طرحی اجمالی از پژوهش‌تان درباره جنبش‌های اجتماعی قرن نوزدهم ارائه کنید، و توضیح بدهید که از آن‌جا چطور پیش رفتید تا دیدگاهی جدید درباره سیاست و هنر به وجود بیاورید. بعد از آن، از شما می‌خواهم که خطوط اصلی تفکر انتقادی جاری‌تان و بنیادهای نظری آن را توضیح بدهید.

ژاک رانسیر: موافقم.

پ.ا: پس با مواجهه‌تان با آلتوسر شروع کنیم. شاید بتوانید بگویید چطور سر از همکاری در کتاب خواندن سرمایه درآوردید¹ و چرا متعاقباً از تفسیر ساختارگرا درباره مارکس فاصله گرفتید. یا شاید بخواهید حتی عقب‌تر بروید؟

1. Louis Althusser, Étienne Balibar et al., *Reading Capital: The Complete Edition*, trans. Ben Brewster (London: Verso, 2016).

ژ.ر: خب، نقطه آغاز من در سال ۱۹۶۰ در اکول نرمال سوپریور^۱ بود، که آن زمان آلتوسر در آن جا درس می‌داد. من جوانی بودم که اولین بار از طریق خواندن متون اگزیستانسیالیستی یا دینی با مارکسیسم آشنا شده بودم، چون در فرانسه عمدتاً یسوعی‌ها بودند که متون نظری خوبی درباره مارکس نوشته بودند.

پ.ا: شما یسوعی بودید؟

ژ.ر: یسوعی نبودم، ولی آن موقع عملاً هیچ متن نظری‌ای درباره مارکس وجود نداشت که کمونیست‌ها آن را نوشته باشند. و متونی که مفصل‌ترین شرح‌ها را درباره مارکس داشتند نوشته یسوعی‌ها بودند، خصوصاً پدر کالوز^۲ که کتابی بسیار مبسوط با عنوان کارل مارکس [اندیشه کارل مارکس] نوشته بود.^۳ او بود که خوانندگان زیادی را با تفکر مارکس آشنا کرد، از این طریق که سعی داشت بعد فلسفی این تفکر را آشکار کند، آن هم با توجه به سرآغاز کار مارکس جوان و نشان دادن پیوستگی تفکر او. و سارتر هم بود، که از طریق او من در عین حال با کمونیسم آشنا شدم. سارتر رهیافتی فلسفی و اگزیستانسیالیستی را دنبال می‌کرد که به شدت روی مسئله‌واره^۴‌های پراکسیس و بیگانگی تأکید داشت. ولی بعد من به اکول نرمال سوپریور رفتم، جایی که آلتوسر این رهیافت را چون روی مارکس واقعی تمرکز نداشت زیر سؤال برد. او توضیح داد که مارکس جوان که شرح‌ها روی آن تمرکز دارند مارکس ایدئولوژیک و ماقبل علمی است و بایستی این گفتمان اگزیستانسیالیستی را کنار گذاشت. این

1. École normale supérieure

۲. Père Calvez (۱۹۲۷-۲۰۱۰): کشیش کاتولیک یسوعی، متأله، فیلسوف و اقتصاددان فرانسوی، متخصص در زمینه مارکسیسم و استاد فلسفه اجتماعی. -م.

3. Jean-Yves Calvez, *La Pensée de Karl Marx* (Paris: Editions du Seuil, 1956).

4. problematic